

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa [...] Towarzystwa Ubezpieczeń [...] spółki akcyjnej [...] w W.

przeciwko J. C.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 30 grudnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 16 października 2020 r., sygn. akt I AGa [...],

1. odrzuca skargę kasacyjną,

2. zasądza od J. C. na rzecz [...] Towarzystwo Ubezpieczeń [...] S.A. [...] w W. kwotę 12500 (dwanaście tysięcy pięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Pozwany J. C. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), oddalającego w zasadniczej części apelację skarżącego w sprawie z powództwa C. S.A. w W. o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną. Orzeczenie Sądu drugiej instancji zaskarżone zostało „w całości z wyłączeniem części oddalającej powództwo”. Skarżący wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku

Sądu Apelacyjnego w (...) w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania”, a ewentualnie o „uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w całości i orzeczenie co do istoty sprawy”.

Wyrok Sądu drugiej instancji obejmował trzy punkty: w pierwszym dokonano zmiany wyroku Sądu Okręgowego w ten sposób, że uznano bliżej określoną ugodę sądową za bezskuteczną w stosunku do powódki w celu zaspokojenia opisanej wierzytelności i oddalono powództwo w pozostałym zakresie, w punkcie drugim oddalono apelację pozwanego w pozostałym zakresie, a w punkcie trzecim orzeczono o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, jako obarczona nieusuwalnymi brakami konstrukcyjnym, podlegała odrzuceniu.

Stosownie do art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), oraz wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3). Elementy te mają dla skargi charakter konstrukcyjny, a ich brak nie podlega uzupełnieniu. Wniosek taki wynika z porównania treści art. 398⁶ § 2 k.p.c. *in medio* oraz art. 398⁶ § 1 k.p.c. Tylko drugi z przywołanych przepisów dopuszcza sanowanie określonych braków skargi kasacyjnej; nie dotyczy to jednak elementów konstrukcyjnych wymienionych w art. 398⁴ § 1 k.p.c.

Pozwany niewątpliwie zaskarżył wyrok Sądu drugiej instancji jedynie w części, wyłączając z zakresu zaskarżenia „część oddalającą powództwo”, czyli rozstrzygnięcie zawarte *in fine* punktu I. (pierwszego) reformatoryjnego wyroku Sądu Apelacyjnego. Taki zakres zaskarżenia pozostawał w korelacji z treścią rozstrzygnięcia, które w ww. części było korzystne dla pozwanego. Jednocześnie jednak oba postawione w skardze kasacyjnej wnioski (główny i zgłoszony jako ewentualny) dotyczą uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w całości. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że w przypadku skargi kasacyjnej bezwzględnym wymaganiem jest, aby zakres zaskarżenia i wniosek o uchylenie lub o uchylenie i zmianę orzeczenia były ze sobą ściśle skorelowane,

przy czym brak tej korelacji skutkuje odrzuceniem skargi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 kwietnia 2021 r., II CSK 501/20, i przywołane tam orzecznictwo). Wnioski skargi mogą odnosić się wyłącznie do tej części prawomocnego orzeczenia Sądu drugiej instancji, która została przez skarżącego objęta zakresem zaskarżenia, ze skutkiem poddania rozstrzygnięcia – wyłącznie w tej części – kontroli w postępowaniu kasacyjnym. Wymaganie powyższe jest niezależne od rozmiarów rozbieżności między zakresem zaskarżenia a wnioskiem z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.; korelacja między wskazanymi elementami konstrukcyjnymi skargi powinna być bowiem pełna.

W niniejszej sprawie oznaczony przez skarżącego zakres zaskarżenia wyroku Sądu drugiej instancji pozostaje w oczywistej sprzeczności z wnioskami skargi kasacyjnej, co powoduje konieczność odrzucenia tej skargi. Spełnienie analizowanych wymagań formalnych nie może być uznane za nadmiernie skomplikowane lub kłopotliwe. Po pierwsze, wszystkie elementy konstrukcyjne, niepodlegające czynnościom zmierzającym do usunięcia braków, są klarownie wyliczone w art. 398⁴ § 1 k.p.c., a sens zależności między zakresem zaskarżenia i treścią wniosku jest oczywisty. Po drugie, w postępowaniu kasacyjnym obowiązkowe jest zastępstwo stron przez profesjonalnych prawników, zasadniczo adwokatów lub radców prawnych, co pozwala oczekiwać uczynienia zadość wymaganiom formalnym skargi kasacyjnej, także tym, co do których ustawodawca nie przewiduje możliwości wzywania do usunięcia braku.

Stosownie do art. 398⁶ § 2 *in medio* k.p.c. skarga kasacyjna powoda podlegała odrzuceniu już na etapie badania jej przez Sąd drugiej instancji. Wobec nieodrżucenia skargi przez Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 i art. 398² § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia. O kosztach orzeczono stosownie do wyniku sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 9 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.).

